

Kohtuasi C-334/08

Euroopa Komisjon

versus

Itaalia Vabariik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Liidu omavahendid – Tolliasutuse poolt nõuetevastaselt väljastatud lubadele vastavate omavahendite liidu käsutusse andmata jätmine – Vääramatu jõud – Tolliametnike poolt toime pandud pettus – Liikmesriikide vastutus – Maksude eraldi raamatupidamisarvestusse kandmise nõuetekohasus

Kohtujurist J. Kokott'i ettepanek, esitatud 15. aprillil 2010 I - 6873

Euroopa Kohtu otsus (teine koda), 8. juuli 2010 I - 6892

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Euroopa ühenduste omavahendid – Liikmesriikide poolt kindlaks määramine ja kasutatavaks tegemine*
(Nõukogu määrus nr 1150/2000, artikli 17 lõiked 1 ja 2; nõukogu otsus 2000/597, artikli 2 lõike 1 punktid a ja b ning artikli 8 lõige 1)

2. *Euroopa ühenduste omavahendid – Liikmesriikide poolt kindlaks määramine ja kasutatavaks tegemine*
(Nõukogu määrus nr 1150/2000, artikli 17 lõige 2)
3. *Euroopa ühenduste omavahendid – Liikmesriikide poolt kindlaks määramine ja kasutatavaks tegemine*
(Nõukogu määrus nr 1150/2000, artikli 17 lõige 2; nõukogu otsus 2000/597, artiklid 2 ja 8)
4. *Euroopa ühenduste omavahendid – Liikmesriikide poolt kindlaks määramine ja kasutatavaks tegemine*
(Nõukogu määrus nr 1150/2000, artikli 6 lõike 3 punktid a ja b ning artikli 17 lõige 2)

1. Otsuse 2000/597 Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta artikli 2 lõike 1 punktides a ja b ette nähtud liidu omavahendid nõutakse selle otsuse artikli 8 lõike 1 kohaselt sisse liikmesriikide poolt ja viimased on kohustatud need andma komisjoni käsutusse. Määruse nr 1150/2000, millega rakendatakse ühenduste omavahendite süsteemi käsitlev otsus 94/728, artikli 17 lõigete 1 ja 2 kohaselt võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et tagada selle määruse artiklis 2 kindlaks määratud maksudele vastavate summade komisjonile kasutatavaks tegemine. Liikmesriigid on sellest kohustusest vabastatud üksnes sellisel juhul, kui kõnealused summad

on vääramatu jõu tõttu sisse nõudmata jäänud või kui ilmneb, et sissenõudmine on lõplikult võimatu neist mittesõltuvatel põhjustel.

Sellega seoses tuleb märkida, et kõigi riigiorganite käitumine on põhimõtteliselt omistatav riigile. Riigiorgani koosseisu kuuluvad kõik isikud ja üksused, kellel on selle liikmesriigi siseriikliku õiguse alusel vastav staatus. Seda järeldust ei lükka ümber asjaolu, et mõne sellise isiku või üksuse tegevus, kellel on õigus oma ülesannete täitmisel riigivõimu teostada ja kes riigivõimu esindavad, on õigusvastane, ületab neile isikutele või üksustele

antud pädevust või on vastuolus kõrge-
malseisvate ametnike suunistega.

tugineda vääramatule jõule, et vabaneda
liidu omavahendite komisjoni käsutusse
andmise kohustusest.

(vt punktid 34, 35, 39)

(vt punktid 42, 46, 47, 49)

2. Määruse nr 1150/2000, millega rakenda-
takse ühenduste omavahendite süsteemi
käsitlev otsus 94/728, artikli 17 lõikes 2
sätestatud vääramatu jõu all tuleb mõista
vääramatule jõule tugineva isiku tahtest
sõltumatuid ebatavalisi ja ettenägema-
tuid asjaolusid, mis ei ole selle isiku kont-
rolli all ja mille tagajärgi ei olnud kogu
rakendatud hoolsusele vaatamata või-
malik vältida. Üks vääramatu jõu tunnus
on vääramatule jõule tugineva isiku jaoks
ebatavalise sündmuse toimumine, st sel-
lise asjaolu ilmnenemine, mille üle sellel isi-
kul puudub kontroll.

Selliste tolliametnike käitumist, kes oma
ametikohustusi täites väljastavad ebasea-
duslikke lube, ei saa pidada selle ameti-
asutuse tahtest sõltumatuks, kuhu nad
kuuluvad. Lisaks ei ole tõendatud, et
liikmesriigile omistatava käitumise taga-
järgi ei olnud võimalik vältida hoolima-
ta hoolsusest, mida see liikmesriik võis
rakendada. Seega ei saa see liikmesriik

3. Kuigi liikmesriigi tolli tehtud vea tagajär-
jel ei nõutud liidu omavahendeid sisse, ei
sea see kahtluse alla kõnealuse liikmes-
riigi kohustust maksta kindlaksmääratud
maksu ja viivitusintressi.

Sellisel juhul rikub liikmesriik, kes hoi-
dub ühenduste omavahendite maksu
kindlaksmääramisest ja vastava summa
komisjoni käsutusse andmisest, ilma et
ükski määruse nr 1550/2000, millega
rakendatakse ühenduste omavahendite
süsteemi käsitlev otsus 94/728, artikli 17
lõikes 2 ette nähtud tingimustest oleks
täidetud, ühenduse õigusest ja eelkõige
otsuse 2000/597 ühenduste omavahendi-
te süsteemi kohta artiklitest 2 ja 8 tulene-
vaid kohustusi.

(vt punktid 50 ja 51)

4. Liikmesriikidele antud võimalus vabaneda kindlaksmääratud maksudele vastavate summade komisjoni käsutusse andmise kohustusest eeldab mitte üksnes seda, et täidetud on muudetud määruse nr 1150/2000, millega rakendatakse ühenduste omavahendite süsteemi käsitlev otsus 94/728, artikli 17 lõikes 2 sätestatud tingimused, vaid ka seda, et need maksud kantakse nõuetekohaselt B-raamatupidamisarvestusse.

Selle määruse artikli 6 lõige 1 näeb ette, et liikmesriigi raamatupidamisarvestust peab iga liikmesriigi riigikassa või iga liikmesriigi määratud asutus. Sama artikli lõike 3 punktide a ja b alusel on liikmesriigid kohustatud vastavalt selle määruse samale artiklile kindlaksmääratud maksud kandma A-arvestusse hiljemalt esimesel tööpäeval pärast maksu kindlaksmääramise kuule järgneva teise kuu 19. kuupäeva, välistamata siiski õigust kanda sama tähtaja jooksul B-arvestusse kindlaksmääratud maksud, mis „on veel sisse nõudmata” ning mille kohta „ei ole antud tagatist”, ning kindlaksmääratud

maksud, „mille kohta on antud tagatis, [kuid mis on] vaidlustat[ud] ning [mis] võivad vaidluste lahendamise tulemuse-na muutuda”.

Omavahendite B-arvestusse kandmine viitab seega erakorralisele olukorrale, mida iseloomustab asjaolu, et liikmesriik võib kas jätta kindlaksmääratud maksudele vastavad summad komisjoni käsutusse andmata pärast maksusumma kindlaksmääramist, kuna need on veel sisse nõudmata, nagu on sätestatud määruse nr 1150/2000 artikli 6 lõike 3 punktis b, või on liikmesriik vabastatud omavahendite komisjoni käsutusse andmise kohustusest vääramatu jõu tõttu või temast mittesõltuvatel teistel põhjustel, nagu on sätestatud selle määruse artikli 17 lõikes 2.

Neil asjaoludel peab liikmesriik selleks, et nimetatud erakorralisele olukorrale viitavad asjaolud kehtiksid, kindlaksmääratud maksu B-arvestusse kandma kooskõlas liidu õigusega.

(vt punktid 65, 66, 68 ja 69)